

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Nienke Elzinga
telefoon 038 499 76 62
n.elzinga@overijssel.nl
Zaaknummer 5544604

Heer en mevrouw Noordman
Schoolstraat-Lemelerveld 43
8152 AR LEMELERVELD

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
10.12.2019	2019/0323051			

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte heer en mevrouw Noordman,

De heer Jansen van Jansen & Jansen Groenadviesbureau heeft, namens u, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 4 oktober 2019² ontvangen. De aanvraag heeft u tussentijds gewijzigd³. De aanvraag betreft de sloop van een stal en een schuur en de realisatie van een nieuwe woning. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Besluit

Wij verlenen u een ontheffing⁴ van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om nesten en rustplaatsen van de kerkuil opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen⁵. Deze ontheffing heeft betrekking op sloop van een stal en schuur en nieuwbouw voor de locatie Dwarsweg 9 in Lemelerveld.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen) weergegeven.

Deze ontheffing is geldig vanaf de dag na verzending tot en met 1 januari 2023.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid Wnb.

² Ons kenmerk 2019/0304282.

³ Ons kenmerk 2019/0336509, 2019/0385751 en 2019/ 0392958.

⁴ Op basis van art. 3.3, eerste lid Wnb.

⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁶.
De verschuldigde leges zijn:

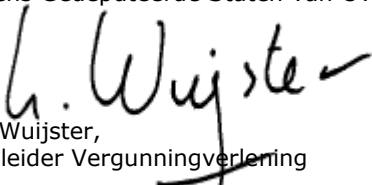
Artikel Code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.1	WNB aanvraag ontheffing art.3.3, 3.8 en 3.10 soortenbescherming infrastructureel werk, ruimtelijke ingrepen	€ 635,-
	Totaal leges	€ 635,-

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met Nienke Elzinga, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 76 62. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2019-004009 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1
Bijlage 2

Voorschriften
Overwegingen bij het besluit

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van Dalfsen
- Jansen & Jansen Groenadviesbureau, S. Jansen, Rijssen.

⁶ Belastingverordening Overijssel.

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geef u in de e-mail naar ons of in een telefoongesprek altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit 2019/0323051. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal een week voor aanvang van de werkzaamheden dient u de datum van de start te melden met een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl. Geef u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief een telefoonnummer;
 - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige⁷, inclusief een telefoonnummer;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking 2019/0323051.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Voor deze wijzigingen moeten opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld worden. Alleen na toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

Soortspecifiek – Kerkuil

1. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare voortplantingsperiode van de kerkuil. Deze loopt van februari tot en met augustus. Afhankelijk van het voedsel, het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De

⁷ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de kerkuil.

2. Tenminste 3 maanden voor de sloop dienen twee kerkuilenkasten te zijn geplaatst. Eén kast is geplaatst op het erf op de Dwarsweg 9 en de andere kast bij Dwarsweg 6. De plaatsing van de kasten en het type kasten voldoen aan het gestelde in het kennisdocument van de kerkuil (pagina 25 en 26). U dient de schriftelijke toestemming van de eigenaren van de gebouwen voor de plaatsing van permanente kerkuilenkasten op hun erf, toe te voegen aan het ecologisch logboek (zie voorschrift 5). De toestemming dient te zijn voorzien van datum en handtekening.
3. Voorafgaand aan het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats dient een ecologisch deskundige op het gebied van de kerkuil een visuele inspectie uit te voeren naar nest-indicerend gedrag. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken.
4. De twee gebouwen dienen strippend te worden gesloopt waarbij dakplaten en beschot die een schuilplaats kunnen bieden voor de kerkuil één voor één worden verwijderd. Daarbij moet naar de open zijde worden gewerkt zodat de kerkuil altijd een vluchtweg worden geboden. De sloopwerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de kerkuil.

Overige zaken

5. De adviserend ecooloog moet een ecologisch logboek bijhouden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat dan om het bijhouden van data van uitvoeren, het toegepaste type kast, afweging voor locaties van de kasten en toestemming eigenaren locatie, resultaten visuele inspectie, oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek dient op verzoek van bevoegd gezag getoond te kunnen worden.

BIJLAGE 2 - Overwegingen bij het besluit

Het besluit bestaat uit de ontheffing en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluiten de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	7
	A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten	7
	A1.2 Doelstelling van het project	7
	A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	7
	A1.4 Periode	7
	A1.5 Onderliggende documenten	7
	A1.6 Aanvullende gegevens	8
A2	Bevoegdheid	8
	A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A3	Procedure	8
	A3.1 Overeenstemming andere provincie	8
	A3.2 Adviesverzoek aan gemeente	8
	A3.3 Relevante overige besluiten	8
A4	Toetsingskader soorten	9
	A4.1 Wettelijke regels	9
	A4.2 Provinciaal beleid	9
	A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur	9
	A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	9
	A4.2.3 Jaarrond beschermde vogelnesten	10
B	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	10
B1	Inhoudelijke beoordeling	10
	B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	11
	B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat	11
	B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek	12
	B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten	12
	B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag	12
	B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling	13
	B1.3 Alternatieven voor realisatie van de activiteiten	13
	B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag	13
	B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging	14
	B1.4 Wettelijk belang van het project	14
	B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag	14
	B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang	14
	B1.5 Beoordeling staat van instandhouding	14
	B1.6 Toetsing aan overige vereisten	14
	B1.7 Eindconclusie toetsing	14
	B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden	15
C	Slotconclusie	15

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

De aanvrager wil de stal en de schuur aan de Dwarsweg 9 in Lemelerveld slopen. Op de vrij gekomen locatie zal een nieuwe woning worden gerealiseerd en vindt de herinrichting van het terrein plaats. De sloop is gepland voor eind 2019 tot medio januari 2020.

Het plangebied is gelegen buiten de bebouwde kom van Lemelerveld in een open agrarisch landschap. In de omgeving van het plangebied liggen verschillende erven bijeen. Het plangebied bestaat uit een melkveestal en een oude schuur op een bestaand erf (zie figuur 1). Op het erf zijn naast de te slopen schuren ook een woonhuis en enkele andere schuren aanwezig. De omgeving van het plangebied is tamelijk open, op de houtsingel aan de noordzijde van het erf na.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotypen/onderdelen aanwezig:

- Melkveestal: Steensmuur, dak van golfplaten, de dakrand is deels dichtgestopt, houten betimmeringen, weinig openingen, het dak is voorzien van een dakbeschot;
- Schuur: Steensmuur, dak van golfplaten, dakrand is deels dichtgestopt, geen betimmeringen, het dak is voorzien van een dakbeschot.

Figuur 1 – Projectgebied met in het rood de te slopen gebouwen.

A1.2 Doelstelling van het project

De doelstelling is de gebouwen met asbest te slopen, aangezien deze al langere tijd niet meer in gebruik zijn. In het kader van rood voor rood vind nieuwbouw plaats.

A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de kerkuil van het verbod om nesten en rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen.

A1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 januari 2020 tot en met 1 januari 2023.

A1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Jansen&Jansen Groenadviesbureau, 04 oktober 2019. Activiteitenplan Kerkuil, Lemelerveld (v1.0);
- Jansen&Jansen Groenadviesbureau, 05 oktober 2018. Quickscan Flora en Fauna, Lemelerveld (v1.0);
- Jansen&Jansen Groenadviesbureau, 30 september 2019. Vervolgonderzoek, Lemelerveld (v1.0);
- Gedateerde en ondertekende machtiging;
- Asbestrapportage.

- Aanvullende gegevens van 11 november 2019 over het onderzoek, aanvullende maatregelen en het belang;
- Aanvullende gegevens per mail van 5 en 9 december 2019 met asbestrapportage en gedateerde machtiging en toelichting over toestemming eigenaren over plaatsing nestkasten.

A1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 4 oktober 2019 ontvangen. Op 30 oktober 2019 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 11 november 2019⁸, 5 december 2019⁹ en 9 december 2019¹⁰ ontvangen.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden (hoofdzakelijk) plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹¹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van Dalfsen gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A3.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover wij weten gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Dalfsen
Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden	Provincie Overijssel contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle e-mail: postbus@overijssel.nl

⁸ Ons kenmerk 2019/0336509.

⁹ Ons kenmerk 2019/0385751.

¹⁰ Ons kenmerk 2019/ 0392958.

¹¹ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid.

Uw project vindt binnen de invloedsfeer van een Natura 2000-gebied plaats. Het is niet uit te sluiten dat dit project tevens effecten heeft op één of meerdere instandhoudingsdoelen van dit gebied. Wij wijzen u erop dat u mogelijk ook een vergunning nodig heeft als negatieve effecten op deze doelstellingen niet zijn uit te sluiten (Wnb, art. 2.7). Wij zijn ook voor dat onderdeel bevoegd. Als u denkt dat u ook een vergunning Wnb nodig heeft kunt u contact met ons opnemen (natuurtelefoon 038 499 76 20).

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹² en (soms) de Regeling natuurbescherming¹³ zijn voor de toetsing relevant.

A4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7).

A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur

Met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hierna: Omgevingsverordening) hebben wij een nadere invulling gegeven aan enkele wettelijke regels. In deze verordening zijn een aantal nationaal beschermd diersoorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Het gaat om soorten die algemeen voorkomen. De betreffende soorten zijn opgenomen in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Deze vrijstellingen zijn aanvullend aan de vrijstellingen via de gedragscodes.

Voor de soorten in de eerder genoemde bijlage geldt een vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen. Dit geldt alleen als dit nodig is in het belang, zoals dit is weergegeven per soort in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. Voor deze soorten is het ook toegestaan om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als aan onderstaande voorwaarden zijn voldaan.

Voorwaarden

- De vrijstelling voor de handeling is niet geregeld in een door de minister goedgekeurde gedragscode.
- Er zijn geen andere bevredigende oplossingen om de doelstellingen van de handelingen te bereiken.
- De algemene zorgplicht is in acht genomen. Dat wil zeggen dat het opzettelijk vangen en doden van dieren zoveel mogelijk is voorkomen.

A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

In onze beleidsregel¹⁴ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁵ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

¹² Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹³ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹⁴ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁵ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

A4.2.3 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁶ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de kerkuil zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

B TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

B1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument soorten¹⁷ (voorheen de soortenstandaard) van de kerkuil bij onze toetsing.

¹⁶ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

¹⁷ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat

In 2018 is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Met bureauonderzoek en op 5 oktober 2018 een veldonderzoek. Uit deze quickscan kwam naar voren dat er nader onderzoek nodig was naar kerkuilen, vleermuizen en huismussen.

In 2019 is het vervolgonderzoek uitgevoerd. Uit het vervolgonderzoek komt naar voren dat er alleen beschermde functies van kerkuilen in het plangebied aanwezig zijn. Beschermde functies van vleermuizen en huismussen kunnen worden uitgesloten.

Het kerkuilenonderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen als gesteld in het kennisdocument Kerkuil (Bij12, 2017). Voor het onderzoek zijn drie veldonderzoeken uitgevoerd in de daarvoor geschikte periode. Zie onderstaande tabel voor een overzicht van de data waarop veldonderzoeken zijn uitgevoerd.

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Onderzoeker	Weersomstandigheden
13-03-2019	18:30-20:30	Nestplekken	R Kamperman	7 C, bewolkt, geen regen, 3 bft
27-05-2019	21:45-23:45	Nestplekken	R Kamperman	10 C, helder, geen regen, 2 bft
09-07-2019	22:00-24:00	Nestplekken	R Kamperman	18 C, helder, geen regen, 2 bft

Figuur 2 – tabel met data onderzoek naar de kerkuil

Aanvullend op de gebruikelijke veldonderzoeken zijn ook rondgangen gemaakt langs aanliggende erven, om te informeren naar de aanwezigheid van kerkuilen. Tijdens deze rondgangen zijn verschillende schuren en gebouwen visueel geïnspecteerd. Deze aanvullende veldinspecties zijn uitgevoerd voor aanvang van het tweede en derde veldonderzoek.

Resultaten onderzoek

Tijdens de eerste twee onderzoeken was er een paartje kerkuilen aanwezig in de melkveeststal. Gezien de hoeveelheid mest die werd aangetroffen is het plangebied een belangrijke vaste verblijfplaats voor de kerkuil. Het lijkt aannemelijk dat deze kerkuilen ergens in de melkveeststal, boven op het dakbeschot, een verblijfplaats hebben. Uit waarnemingen van de bewoners is bekend dat de kerkuil ook in de voorgaande jaren van de stal gebruik maakten. Tijdens het laatste onderzoek en tijdens de latere vleermuisonderzoeken werden geen jonge kerkuilen waargenomen. Het is dus aannemelijk dat de kerkuilen dit jaar niet in de stal gebroed hebben. Wel is het aannemelijk dat de kerkuilen in voorgaande jaren in de stal gebroed hebben. Het nest/de verblijfplaats bevindt zich ergens bovenop het dakbeschot van de stal. Door de omvang van de stal is de exacte locatie van het nest niet vast te stellen.

Ondanks dat de kerkuilen dit jaar geen succesvol legsel hebben gehad in het plangebied, is het duidelijk dat het gebied een belangrijke verblijfplaats vormt voor het paartje kerkuilen. Het plangebied vormt echter niet de enige verblijfplaats van de kerkuilen. Uit een rondgang in de omgeving blijkt dat de uilen, met enige regelmaat, ten minste drie andere opstallen gebruiken. Zie voor de locaties van deze verblijfplaatsen de figuur hieronder. Van deze verblijfplaatsen is ten minste de meest zuidelijke verblijfplaats (een hooiberg) geschikt om te broeden.

Figuur 3 – Gebruik plangebied en de omgeving door kerkuilen. Met in het rood omcirkelt de verblijfplaatsen. De lijnen geven globaal de vliegroutes weer.

B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek

Het onderzoek is voldoende om aanwezigheid van de kerkuil vast te stellen. Er is minimaal één waarneming in de periode van 1 februari tot en met 31 augustus gedaan van een paar in broedbiotoop en er is een uitgebreide omgevingscheck gedaan. Het onderzoek is uitgevoerd in de juiste periode, op de juiste tijdstippen en onder gunstige omstandigheden.

B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten

B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag

Door de sloop en nieuwbouw gaat 1 verblijfplaats van de kerkuil verloren. U neemt de volgende mitigerende maatregelen:

De bestaande verblijfplaats wordt voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt door de dakplaten en het dakbeschot handmatig te verwijderen, waardoor de kerkuilen de gelegenheid krijgen om te ontsnappen. De sloop vindt plaats in een minder kwetsbare periode, namelijk in oktober (afhankelijk van datum besluit ontheffing) tot medio januari 2020. In muizenrijke jaren kunnen kerkuilen vervolgbroedsels hebben van oktober tot december. Als aanvullende maatregel stelt aanvrager daarom voor om vlak voor de sloop een laatste inspectie uit te voeren, waarbij specifiek wordt gelet op broedgevallen.

In de omgeving van het plangebied zijn op 1 oktober 2019 twee kerkuilenkasten geplaatst, namelijk op dwarsweg 6 en 9. De locatie en type kasten voldoen aan het gestelde in het kennisdocument van de kerkuil. De kast op het erf op de Dwarsweg 9 hangt achter in een weinig gebruikte werkplaats, die nu ook af en toe gebruikt wordt als roestplek. De nieuwe woning komt op enige afstand te staan van de stal met de kast. Zeker als de voorgenomen werkzaamheden gereed zijn is volgens aanvrager de locatie geschikt voor de kerkuil. De werkplaats is in bezit van aanvrager. De kast die geplaatst is bij Dwarsweg 6 hangt in een schuur die gebruikt werd als hooiberg. De schuur wordt vrijwel niet gebruikt. Het omliggende terrein wordt gebruikt als manege, waardoor er volop voedsel aanwezig is voor de uilen. Ook deze locatie is volgens de aanvrager geschikt. Daarnaast wordt mogelijk een derde kast geplaatst op het perceel van Dwarsweg 8. Hierover is nog geen definitief antwoord van de eigenaren. Deze locatie is ook erg geschikt volgens de aanvrager. Indien de eigenaren met plaatsing akkoord zijn, wordt een kast opgehangen in overleg met de lokale kerkuilenwerkgroep.

Wij stellen als extra voorwaarde dat de schriftelijke toestemming van de eigenaren van de woningen/schuren opgenomen moet worden in het ecologisch logboek. In de toestemming moet in elk geval worden opgenomen worden dat de eigenaren akkoord zijn dat de kasten permanent worden

geplaatst. De toestemming dient te zijn voorzien van datum en handtekening. Dit geldt in elk geval voor de kast op dwarsweg 6. U dient de toestemming te kunnen tonen op verzoek bevoegd gezag. Dit voorschrift nemen we op om te garanderen dat de kast(en) duurzaam op dezelfde locatie kunnen blijven hangen.

Tijdens een rondgang werden tenminste vier roestplaatsen vastgesteld (schuren die de uilen af en toe gebruiken als rustplek). Bij twee van deze roestplekken zijn de uilenkasten aangebracht. Volgens de aanvrager is voordeel van een plaatsing bij bekende gebruiksplekken dat de kans op ontdekking van de kasten veel groter wordt, dan wanneer de kasten op voor kerkuilen nog onbekende plekken worden geplaatst. Naast deze twee plekken zijn nog minimaal 2 andere roestplekken aanwezig. Het is aannemelijk dat op de erven in de directe omgeving, die tijdens de rondgang niet konden worden betreden, ook roestplekken aanwezig zijn. Het staat dus vast dat naast de plaatsen met kerkuilen kasten nog meerdere vrije roestplekken beschikbaar blijven.

B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling

Door de werkzaamheden verdwijnt een nestplaats. Als mitigatie worden hiervoor twee alternatieven aangeboden. Het ontwerp van de kast en het plaatsen van twee alternatieve voorzieningen is in overeenstemming met het kennisdocument. De twee kasten zijn geplaatst binnen het functionele leefgebied en territorium van dit paartje kerkuilen.

Aangezien kerkuil nestplaatsen jaarrond gebruikt, is het niet mogelijk een niet gevoelige perioden aan te merken. De meest gevoelige periode is de voortplantingsperiode (ook wel broedperiode genoemd). Sloop van de gebouwen dient buiten die periode plaats te vinden. In muizenrijke jaren kunnen kerkuilen vervolgbroedsels hebben in de periode oktober tot december. Daarom leggen we op dat er een visuele inspectie naar nest-indicerend gedrag plaats dient te vinden. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken.

Tijdens het slopen van de gebouwen kan de kerkuil nog gebruik maken van de nestplaats. De sloop dient daarom onder ecologische begeleiding plaats te vinden. Het pand moet strippend (stap voor stap) worden gesloopt. Hierbij wordt de kerkuil voldoende tijd gegund om te kunnen vluchten en wordt ook steeds een vluchtweg geboden door de gekozen werkrichting.

De hier beschreven maatregelen in wijze van uitvoering en vervangende permanente verblijfplaatsen zijn noodzakelijk om een effect op de gunstige staat van instandhouding te voorkomen. Daarom leggen wij deze maatregelen vast in de voorschriften, onder soortspecifiek, de kerkuil.

Conclusie toetsing

Door de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van kerkuil verloren gaan. Hiervoor is ontheffing nodig. Door de genomen maatregelen wordt zorgvuldig gehandeld. De maatregelen worden als voldoende beoordeeld.

In de volgende paragrafen toetsen wij of de ontheffing op basis van de wet verleend kan worden.

B1.3 Alternatieven voor realisatie van de activiteiten

B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag

Op de te slopen stal is een dak van asbesthoudende golfplaten aanwezig. De verblijfplaats van de kerkuil is aanwezig in de ruimte tussen de dakplaten en het dakbeschot. Het asbest op de stal kan niet worden gesaneerd zonder de verblijfplaatsen van de kerkuil te vernielen. Dit omdat zowel de golfplaten als het vervuilde dakbeschot moet worden verwijderd. Er zijn daarom geen alternatieve inrichtingen mogelijk, waarbij de verblijfplaatsen behouden blijven. De verblijfplaatsen zijn aanwezig in de ruimte tussen het golfplaten dak en het dakbeschot. Bij het saneren van het asbest moeten beide worden verwijderd.

Een alternatieve werkwijze waarbij de stal niet gesaneerd/gesloopt wordt is niet mogelijk. Tijdens

de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen of te verminderen. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aanwezige kerkuilen en worden maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen door de huidige nestplaats ongeschikt te maken. Ook worden nieuwe verblijfplaatsen tijdige gerealiseerd.

Door het nemen van de bovengenoemde maatregelen kan volgens de aanvrager redelijkerwijs worden uitgesloten dat de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie kerkuilen in het geding komt als gevolg van de voorgenomen ingreep. De ingreep heeft slechts betrekking op één verblijfplaats van één paar kerkuilen. De ingreep heeft geen invloed op andere onderdelen van het leefgebied van de betrokken kerkuilen.

B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat de aanvrager de alternatieven voldoende heeft afgewogen. De sloop is locatie gebonden en in de uitvoering wordt rekening gehouden met de soort.

B1.4 Wettelijk belang van het project

B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid.

Op de te slopen stal is een dak van asbesthoudende golfplaten aanwezig. Bij het saneren van het asbest zal zowel het asbest dak als het dakbeschot moeten worden verwijderd. Verwijderen van asbestdaken is in het belang van de volksgezondheid. Vanwege de gevaren voor de volksgezondheid werkt de regering aan een verbod op asbestdaken. Als dit verbod doorgaat, zijn asbestdaken per 2024 verboden.

B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. Het vrijkomen van asbest kan gevaar voor de volksgezondheid opleveren.

B1.5 Beoordeling staat van instandhouding

De kerkuil broedt jaarlijks in wisselende aantallen. Dit wordt voornamelijk bepaald door het muizenaanbod. Het aantal lijkt zich vanaf 2000 te stabiliseren, maar wel met zeer wisselende aantallen broedparen per jaar. Er wordt geschat dat er momenteel tussen de 2.000 en 3.000 broedparen in Nederland zijn.

De ontheffingsaanvraag heeft betrekking op een nestplaats van 1 kerkuilenpaartje. De mitigerende maatregelen bestaan uit kerkuilenkasten die geschikt zijn als nestplaats. Ze hangen op geschikte locaties. De gunstige staat van instandhouding van deze soort zal daarom niet worden aangetast als gevolg van de werkzaamheden.

B1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁸ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging.

Wij zien geen aanleiding om de gevraagde ontheffing te weigeren op basis van art. 1.10, derde lid Wnb.

B1.7 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen voor de kerkuil kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast. Er is geen andere bevredigende oplossing voor handen waarbij minder effecten op de beschermde soorten optreden. Er is een wettelijk belang aanwezig om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

¹⁸ Wnb, art. 1.10, derde lid.

B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁹. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing voor de sloop van een stal en een schuur en de realisatie van een nieuwe woning te verlenen. Om de bescherming van natuurwaarden zo goed mogelijk te borgen zijn aan de ontheffing voorschriften verbonden.

¹⁹ Art. 1.11, eerste en tweede lid